

बौद्धदर्शनम्
शास्त्री : चतुर्थ-सत्रार्द्धः

DSCC - 8

क्र.	पाठ्यक्रमविवरणम्	क्रेडिट	होरा
1	पञ्चस्कन्धाः, रूपस्य दौ भेदौ, चत्वारि महाभूतानि तल्लक्षणानि च, उपादायरूपाणि तल्लक्षणानि, वेदना सलक्षणप्रभेदा, संज्ञा लक्षणप्रभेदा, संस्काराणां द्वौ भेदौ, पञ्च सर्वत्रगाः, पञ्चप्रतिनियतविषयाः, एकादशकुशलाः, षट्क्लेशाः, चत्वारोऽन्यत्रापि भवन्तीत्यनियताः।	1	16-20
2	स्पर्शः कतमः? मनस्कारः कतमः? चेतना कतमा? छन्दः कतमः? अधिमोक्षः कतमः? स्मृतिः कतमा? समाधिः कतमः? प्रज्ञा कतमा? श्रद्धा कतमा? ह्रीः कतमा? अपत्रपा कतमा? अलोभः कतमः? अद्वेषः कतमः? अमोहः कतमः? वीर्यं कतमत्? प्रश्रब्धिः कतमा? अप्रमादः कतमः? उपेक्षा कतमा? अविहिंसा कतमा? रागः कतमः? प्रतिघः कतमः? मानः कतमः? अतिमानः कतमः? मानातिमानः कतमः? अस्मिमानः कतमः? अभिमानः कतमः? ऊनमानः कतमः? मिथ्यामानः कतमः? अविद्ध्यु कतमा? अकुशलमूलत्रयं कतमत्?	1	16-20

बौद्धदर्शनपालिविद्याशाखाप्रमुखः - प्रो. गुरुचरण सिंह नेगी

दिनांकः 15.01.2025

हस्ताक्षरम्

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

3	दृष्टिः कतमा? सत्कायदृष्टिः कतमा? अन्तर्ग्राह्यदृष्टिः कतमा? मिथ्यादृष्टिः कतमा? दृष्टिपरामर्शः कतमः? शीलव्रतपरामर्शः कतमः? विचिकित्सा कतमा? क्रोधः कतमः? उपनाहः कतमः? प्रक्षः कतमः? प्रदाशः कतमः, ईर्ष्या कतमा? मात्सर्यं कतमत्? माया कतमा? शाठ्यं कतमत्? मदः कतमः? विहिंसा कतमा? आहीक्यं कतमत्? अनपत्राप्यं कतमत्? स्तयानं कतमत्? औद्धत्यं कतमत्? आश्रद्ध्यं कतमत्? कौशिद्यं कतमत्? प्रमादः कतमः? मुषितास्मृतिः कतमा? विक्षेपः कतमः? अप्रसजन्यं कतमत्? कौकृत्यं कतमत्? मिद्धं कतमत्? वितर्कः कतमः? विचारः कतमः?	1	16-20
4	त्रयोदश चित्तविप्रयुक्तसंस्काराः के? तत्र प्राप्तिः कतमा? असंज्ञिसमापत्तिः कतमा? निरोधसमापत्तिः कतमा? आसंज्ञिकं कतमत्? जीवितेन्द्रियम् कतमत्? निकायसभागः कतमः? जातिः कतमा? जरा कतमा? स्थिति कतमा? अनित्यता कतमा? नामकायः कतमः? पदकायः कतमः? व्यञ्जनकायः कतमः? पृथग्जनत्वं कतमत्? विज्ञानं कतमत्? किमर्थः स्कन्धः राशयर्थः? द्वादशायतनानि कतमानि? धर्मायतनं कतमत्? असंस्कृता कतमे? तत्राकाशं कतमत्? अप्रतिसंख्यानिरोधः कतमः? प्रतिसंख्यानिरोधः कतमः? तथता कतमा? अष्टदश धातवः के?	1	16-20

निर्धारितः पाठ्यग्रन्थः

आचार्यवसुबन्धुविरचितं पञ्चस्कन्धप्रकरणम्

बौद्धदर्शनपालिविद्याशाखाप्रमुखः - प्रो. गुरुचरण सिंह नेगी

दिनांकः 15.01.2025

10

हस्ताक्षरम्

बौद्धदर्शनम्
शास्त्री : चतुर्थ-सत्रार्द्धः

DSCC - 9

क्र.	पाठ्यक्रमविवरणम्	क्रेडिट	होरा
1	बोधिचित्तम्, बोधिचित्तस्य भेदाः, बोधिसत्त्वचर्या-सन्दर्शनञ्च	1	16-20
2	क्लेशप्रहाणोपायसन्दर्शनम्	1	16-20
3	मानुषाभीष्टविषयसम्भोगाभिनिवेश-प्रहाणोपायसन्दर्शनम्	1	16-20
4	माध्यमिकदर्शनमतानुसारं शिष्यपरिकर्मिकम्	1	16-20

निर्धारितः पाठ्यग्रन्थः

1. आधारग्रन्थः -आर्यदेवविरचितं चतुःशतकम् (पञ्चमतः अष्टमप्रकरणपर्यन्तम्),
सम्पादकः गुरुचरण सिंह नेगी, प्रकाशकः धीः पब्लिकेशन्स, मकान न. 31, ब्लॉक न.
12, न्यू तिब्बतन कालोनी, न्यू अरुणा नगर, मजनु का टीला, दिल्ली- 110054,
प्रकाशनवर्ष 2018

सहायकः सन्दर्भग्रन्थः

1. Aryadeva's Catuhsataka: On the Bodhisattava's Cultivation of Merit
and knowledge, Karen Lang, Indiske Studier VII. Copenhagen :
Akademisk Forlag, 1986
2. Ruth, Sonam (Tr.) Arya Deva's Four Hundred Stanzas on the Middle
Way.

बौद्धदर्शनपालिविद्याशाखाप्रमुखः - प्रो. गुरुचरण सिंह नेगी

दिनांकः 15.01.2025

हस्ताक्षरम्

बौद्धदर्शनम्
शास्त्री : चतुर्थ-सत्रार्द्धः

DSCC - 10

क्र.	पाठ्यक्रमविवरणम्	क्रेडिट	होरा
1	सूत्रस्य पृष्ठभूमिः विषयवस्तु, तद्वैशिष्ट्यञ्च, कतमः प्रतीत्यसमुत्पादो नाम? कतमो धर्मः? तत्र कतमो बुद्धो भगवान् ? तत्र कथं प्रतीत्यसमुत्पादं पश्यति ? प्रतीत्यसमुत्पाद इति कस्मादुच्यते ? प्रतीत्यसमुत्पादो कतमाभ्यां द्वाभ्यां कारणाभ्यामुत्पद्यते? तत्र बाह्यस्य प्रतीत्यसमुत्पादस्य हेतूपनिबन्धः कतमः ? कथं बाह्यस्य प्रतीत्यसमुत्पादस्य प्रत्ययोपनिबन्धो द्रष्टव्यः ?	1	16-20
2	बाह्यः प्रतीत्यसमुत्पादः कतमैः आकारैर्द्रष्टव्यः? कथं न तत् शाश्वततो द्रष्टव्यम्? कथं न तत् उच्छेदतो द्रष्टव्यम्? कथं न तत्सङ्क्रान्तितो द्रष्टव्यम्? कथं तत् परीतहेतुतो विपुलफलाभिनिर्वृत्तितः द्रष्टव्यम्? कथं तत्सदृशानुप्रबन्धतः द्रष्टव्यम्?	1	16-20
3	आध्यात्मिकः प्रतीत्यसमुत्पादो कतमाभ्यां कारणाभ्यामुत्पद्यते? तस्य हेतूपनिबन्धः कतमः? तस्य प्रत्ययोपनिबन्धः कः? तस्य पृथिवीधातुः कतमः ? तस्य अब्धातुः कतमः? तस्य तेजोधातुः कतमः? तस्य वायुधातुः कतमः? तस्य आकाशधातुः कतमः? तस्य विज्ञानधातुः कतमः? तत्र अविद्या कतमा?	1	16-20
4	तत्र आध्यात्मिकः प्रतीत्यसमुत्पादः कतमैः आकारैर्द्रष्टव्यः? कथं न तत् शाश्वततो द्रष्टव्यम्? कथं न तत् उच्छेदतो द्रष्टव्यम्? कथं न तत्सङ्क्रान्तितो द्रष्टव्यम्? कथं तत् परीतहेतुतो विपुलफलाभिनिर्वृत्तितः द्रष्टव्यम्? कथं तत्सदृशानुप्रबन्धतः द्रष्टव्यम्?	1	16-20

निर्धारितः पाठ्यग्रन्थः

१. शालिस्तम्बसूत्रम्

बौद्धदर्शनपालिविद्याशाखाप्रमुखः - प्रो. गुरुचरण सिंह नेगी

दिनांकः 15-01-2025

हस्ताक्षरम्